

KLAIPĖDOS VALSTYBINĖS KOLEGIJOS PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO PREVENCIJOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos valstybinėje kolegijoje (toliau vadinama Kolegija) vadovaujamosi nuostata, kad kiekvienas Kolegijos bendruomenės narys (toliau vadinamas bendruomenės narys) gerbia kito nario orumą, mandagiai ir pagarbiai bendrauja su kitais nariais, savo elgesiu užtikrina aplinką, kurioje kitas asmuo nepatirtų priešiško, neetiško, žeminančio, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų.

2. Visi bendruomenės nariai privalo būti supažindinti ir laikytis šių Priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos taisyklių (toliau vadinama Taisyklės), kurios skelbiamos Kolegijos interneto svetainėje. Bendruomenės nariai privalo aktyviai dalyvauti draugiškos, žmogaus orumą gerbiančios, lygias galimybes ir nediskriminavimą užtikrinančios darbo aplinkos kūrime.

3. Kolegijoje draudžiama priekabauti, seksualiai priekabauti ar persekioti kitus bendruomenės narius.

4. Kolegijoje priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos politika remiasi teisės aktų reikalavimais ir šiomis Taisyklėmis.

5. Šių taisyklių pažeidimai gali būti laikomi darbo pareigų pažeidimais.

II SKYRIUS TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SĄVOKOS

6. Atsakingas asmuo – Direktoriaus paskirtas Kolegijos darbuotojas, kuriam pavedama funkcija koordinuoti ir organizuoti Taisyklių įgyvendinimo priežiūrą.

7. Kolegijos bendruomenės nariai (toliau vadinama bendruomenės nariai) – Kolegijos darbuotojai, studentai, klausytojai.

8. Komisija – Direktoriaus įsakymu sudaryta ne mažiau kaip trijų darbuotojų komisija priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo atvejui tirti.

9. Nukentėjusysis – bendruomenės narys, prie kurio priekabiavo, seksualiai priekabiavo ar kurį persekiojo.

10. Persekiojimas – bendruomenės nario traktavimas mažiau palankiai, palyginti su kitais bendruomenės nariais, dėl to, kad:

10.1. bendruomenės narys pateikė, ketino pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo;

10.2. liudijo, teikė paaiškinimus apie priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo atvejį;

10.3. padėjo pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo;

10.4. dalyvavo pranešimo ar skundo dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo pateikimo ir jo tyrimo procese;

10.5. sąrašas nėra baigtinis.

11. Pranešimas – rašytinis informacijos pateikimas apie priekabiavimą, seksualinį

priekabiavimą arba persekiojimą.

12. Priekabiavimas – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas bendruomenės nario orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

13. Seksualinis priekabiavimas – nepageidaujamas užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su bendruomenės nariu, kai tokį elgesį lemia tikslas ar jo poveikis pakenkti kito asmens orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

14. Skundas – nukentėjusio bendruomenės nario rašytinis kreipimasis dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo.

15. Skundžiamasis – asmuo, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas, skundas dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo.

III SKYRIUS TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

16. Vykdydamas Taisyklių įgyvendinimo koordinavimą ir organizavimą, atsakingas asmuo:

16.1. konsultuoja bendruomenės narius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos klausimais;

16.2. periodiškai vykdo Taisyklių laikymosi stebėseną;

16.3. esant poreikiui, atlieka bendruomenės narių apklausas dėl apsaugos nuo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo priemonių taikymo;

16.4. teikia rekomendacijas bendruomenės nariams apsaugos nuo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo klausimais;

16.5. vykdo priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos procedūrą (toliau vadinama prevencijos procedūra);

16.6. pagal poreikį, bendruomenės nariams organizuoja priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos mokymus.

16.7. Atsakingam asmeniui draudžiama atskleisti bet kokią su tyrimu susijusią informaciją bendruomenės nariams, nedalyvaujantiems tyrimo procedūroje. Atsakingas asmuo pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą saugoti ir tik įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytais tikslais ir tvarka naudoti konfidencialią informaciją, kuri taps žinoma (priedas Nr. 1). Atsakingam asmeniui, atskleidusiam konfidencialią informaciją, taikoma drausminė atsakomybė.

IV SKYRIUS PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO FORMOS

17. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas gali pasireikšti šiomis formomis:

17.1. nepageidaujamas fizinis kontaktas;

17.2. žodinis ar rašytinis žeminimas (bendruomenės narį ar bendruomenės narių grupę įžeidžiantys juokai ar pokštai, nuolatinės pastabos, neapykantos kalba, apkalbos, gandų skleidimas, šmeižtas ir pan.);

17.3. įžeidžiančių paveikslėlių, užrašų ar kitos medžiagos demonstravimas, įžeidūs gestai;

17.4. sąmoningas izoliavimas ar nebendravimas bendruomenės narių grupėje, atskyrimas nuo socialinių veiklų;

17.5. įkyrus siekis bendrauti, bendruomenės nario sekimas ar informacijos apie jį rinkimas, kai tai nesusiję su atliekamomis darbinėmis, mokymo ar mokymosi funkcijomis;

17.6. grasinimas ar kitoks bauginantis elgesys, kuriuo siekiama riboti bendruomenės nario apsisprendimo laisvę;

17.7. poveikis bendruomenės nariui, siekiant tam tikro su darbo, mokymo ar mokymosi funkcijų atlikimu nesusijusio elgesio, paslaugų ar seksualinių paslaugų;

17.8. priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo formų sąrašas nėra baigtinis.

18. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas gali pasireikšti ir kitokiais būdais, kurie nėra akivaizdūs, tačiau kuria bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

V SKYRIUS

REKOMANDUOJAMAS BENDRUOMENĖS NARIŲ ELGESYS, SIEKIANT IŠVENDTI PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO

19. Kolegijoje rekomenduojama laikytis šių principinių nuostatų:

19.1. Analizuoti savo elgesį ir vertinti, ar jis atitinka Taisyklių nuostatas.

19.2. Būti sąmoningam, žinoti ir numanyti, koks potencialus elgesys gali būti laikomas priekabiavimu, seksualiniu priekabiavimu ar persekiojimu.

19.3. Būti atidžiam ir jautriam kitiems bendruomenės nariams, gerbti jų privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, jų fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suvokti, ar jo žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas elgesys gali sukelti nemalonias, nepageidaujamas, orumą žeidžiančias pasekmes, gali trikdyti kitą bendruomenės narį Kolegijos aplinkoje, dėl ko jis gali nesugebėti tinkamai vykdyti savo funkcijas, pavyzdžiui:

19.3.1. familiarus pasisveikinimo būdas;

19.3.2. komplimentai, nesusiję su bendruomenės nario dalykinėmis savybėmis bei vykdomomis funkcijomis;

19.3.3. komentarai apie fizinę išvaizdą ar aprangą, žmogaus identiteto požymius;

19.3.4. neetiški komentarai apie bendruomenės nario pažiūras, silpnybes ar stiprybes, jo privatų gyvenimą;

19.3.5. neetiški kreipiniai (pavyzdžiui, vardų trumpiniai, pravardės, mažybiniai kreipiniai);

19.3.6. seksualinio pobūdžio, įžeidžiantys ar nepagarbūs juokeliai ar pokštai;

19.3.7. fiziniai prisilietimai prie bendruomenės nario, fizinio ar psichologinio diskomforto sukėlimas, nesilaikant pagarbaus fizinio atstumo;

19.3.8. įkyrus dėmesio rodymas, fizinės išvaizdos apžiūrinėjimas;

19.3.9. kalbėjimo tonas, reiškiami garsai ar judesiai, kurie gali žėisti, žeminti žmogų ar kelti seksualinio pobūdžio asociacijas;

19.3.10. žeminančių garbę ir orumą vizualinių priemonių naudojimas (plakatai, nuotraukos, piešiniai, daiktai ir kt.);

19.3.11. įžeidžiančio pobūdžio, žeminančių garbę ir orumą, nesusijusių su darbo / mokymo / mokymosi, funkcijomis pranešimų, žinučių siuntimas;

19.3.12. seksualiai provokuojanti apranga;

19.3.13. sąrašas nėra baigtinis.

19.4. Siekiant išvengti Kolegijoje nemalonaus, nepriimtino elgesio bei šio elgesio neigiamų pasekmių, esant abejonėms, kad tam tikras elgesys gali būti nepageidaujamas arba gali priversti bendruomenės narį jaustis nepatogiai, žeminti jo orumą, rekomenduotina iš anksto pasiteirauti, aptarti su bendruomenės nariu, ar tam tikras elgesys, bendravimo forma yra priimtini;

19.5. Nebūti pasyviu Taisyklių nuostatas pažeidžiančio elgesio stebėtoju, bet imtis aktyvių veiksmų tokiam elgesiui sustabdyti. Jeigu toks elgesys vyksta, netoleruoti jo, nelaikyti to pokštu ar nevykusi pajuokavimu, neskatinti tokio elgesio pritariančia šypsena, juoku ar kitais tokį elgesį palaikančiais veiksmais.

19.6. Patyrus elgesį, turintį priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymius, patartina ramiai, mandagiu tonu pasakyti ar kitaip pranešti taip besielgiančiam asmeniui, kad šis elgesys yra nepriimtinas ir turi būti nutrauktas. Rekomenduotina paaiškinti, kokie gestai, žodžiai, komentarai, fizinis elgesys ar kiti veiksmai yra nemalonūs, sukuria žeminančią, įžeidžiančią aplinką.

19.7. Patartina visus įvykusius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo veiksmus (elgesį) fiksuoti, užsirašyti laiką, liudytojus ir kitas reikšmingas aplinkybes.

19.8. Jeigu priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas vyko kito bendruomenės nario atžvilgiu, rekomenduotina padrašinti jį prabilti apie tai, skatinti kreiptis į šiuos veiksmus atlikusį asmenį ir nedelsiant jam pranešti, kad toks elgesys yra nepageidaujamas.

VI SKYRIUS PRANEŠIMO AR SKUNDO TYRIMO PRINCIPAI

20. Pranešimo ar skundo tyrimas grindžiamas šiais principais:

20.1. nekaltumo – skundžiamasis laikomas nekaltu iki bus priimtas sprendimas dėl Taisyklių pažeidimo;

20.2. operatyvumo – tyrimas atliekamas per įmanomai trumpiausią ir protingą terminą;

20.3. betarpiškumo – nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudytojui (-jams) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimus, savo veiksmų vertinimo ir aiškinimo versiją;

20.4. pagalbos nukentėjusiajam – gavus skundą dėl Taisyklių pažeidimo, sudaromos saugos darbo, studijų, mokymosi sąlygos;

20.5. aktyvių prevencijos priemonių taikymo – nustačius pažeidimą, taikomos atitinkamos prevencijos priemonės, užtikrinant bendruomenės nariams saugias ir jų orumą nežeidžiančias darbo sąlygas;

20.6. objektyvumo ir nešališkumo – tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo.

VII SKYRIUS PRANEŠIMO AR SKUNDO PATEIKIMO TVARKA. TERMINAI

21. Bendruomenės narys, pagrįstai manantis, kad prie jo ar kito bendruomenės nario yra priekabiaujama, seksualiai priekabiaujama ar jis yra persekiojamas, turi teisę pateikti pranešimą ar skundą atsakingam asmeniui, kuris gautą informaciją nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikia Direktoriui, arba tiesiogiai Direktoriui. Tuo atveju, jei skundžiamasis yra Direktorius, pranešimas ar skundas yra teikiamas Darbo ginčų komisijai arba Klaipėdos valstybinės kolegijos etikos komisijai.

22. Direktorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo ar skundo gavimo dienos priima sprendimą dėl tyrimo pradėjimo ir ne mažiau kaip trijų darbuotojų komisijos sudarymo.

23. Sprendime nurodomas Komisijos pirmininkas. Bendruomenės narys, pateikęs pranešimą ar skundą (pareiškėjas), ar bendruomenės narys, dėl kurio veiksmų pateiktas pranešimas ar skundas (skundžiamasis), ir jų nurodyti liudytojai negali būti Komisijos nariais.

24. Jei yra gaunami keli susiję pranešimai ar skundai to paties asmens atžvilgiu dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo, jų tyrimai gali būti sujungiami. Sprendimą dėl tyrimo sujungimo priima Direktorius.

25. Pranešimo ar skundo nagrinėjimo terminai:

25.1. Pranešimą ar skundą rekomenduojama pateikti per įmanomą trumpiausią laiką nuo skundžiamų veiksmų padarymo arba paaiškėjimo dienos.

25.2. Pranešimas ar skundas ištiriamas ar prevencijos procedūra atliekama per įmanomą trumpiausią laiką bet ne ilgiau nei per 1 mėnesį nuo pranešimo ar skundo gavimo dienos.

25.3. Pranešimo ar skundo tyrimo terminas gali būti pratęsiamas tik tuo atveju, jei dėl pateisinamų aplinkybių (ligos ar pan.) nėra galimybės apklausti nukentėjusiojo, skundžiamojo ar liudytojo. Sprendimą dėl tyrimo pratęsimo priima Direktorius.

VIII SKYRIUS TYRIMO PROCEDŪRA

26. Komisijos posėdžiams vadovauja Komisijos pirmininkas. Daromas posėdžių garso įrašas.

27. Išsiskyrus Komisijos narių nuomonėms, sprendimai priimami balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, Komisijos pirmininko balsas yra lemiamas.

28. Komisijos nariams draudžiama atskleisti bet kokią su tyrimu susijusią informaciją bendruomenės nariams, nedalyvaujantiems tyrimo procedūroje. Komisijos nariai pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą (priedas Nr. 2). Komisijos nariui, atskleidusiam kitiems su tyrimu susijusią informaciją, taikoma drausminė atsakomybė.

29. Komisija pranešimą arba skundą apie priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą ar persekiojimą tiria išsamiai, diskretiškai, sąžiningai ir jautriai tiek asmens, pateikusio pranešimą ar skundą, tiek skundžiamojo asmens atžvilgiu, atsižvelgiant į poveikį nukentėjusiam asmeniui bei tokio pobūdžio veiksmų specifiškumą, asmeninį pobūdį.

30. Komisija apklausiamą asmenį apie vykdomą apklausos laiką bei tyrimo objektą informuoja likus ne mažiau, kaip vienai darbo dienai iki apklausos telefonu bei el. paštu.

31. Apklausiant nukentėjusįjį ar skundžiamąjį asmenį gali dalyvauti ir jo oficialus atstovas.

32. Apklausoje dalyvauja tik tuo metu apklausiamas asmuo, jo oficialus atstovas ir komisija.

33. Apklausiant nukentėjusįjį, skundžiamąjį ar liudytoją, Komisijai rekomenduotina:

33.1. neišsakyti savo nuomonės ar vertinimo dėl sužinotų faktų;

33.2. kontroliuoti kalbos toną ir parinkti mandagius, neutralius žodžius;

33.3. formuluoti konkrečius ir aiškius klausimus, nepateikti klausimų su menamu atsakymu;

33.4. nepertraukti apklausiamojo.

34. Nukentėjusio asmens apklausos ypatumai:

34.1. nukentėjusiajam asmeniui apklausos metu pirmiausia pasiūloma papasakoti apie pranešime ar skunde nurodytas aplinkybes, ramiai ir dėmesingai jį išklaudyti, nepertraukti;

34.2. aptarti, kokie santykiai sieja nukentėjusį asmenį su skundžiamuoju, kaip jie keitėsi;

34.3. pasiūlyti apibūdinti skundžiamo elgesio pobūdį ir trukmę;

34.4. išsiaiškinti, kiek įmanoma daugiau detalių, aplinkybių, susijusių su skundžiamu elgesiu;

34.5. pasiūlyti nurodyti, kokius išgyvenimus sukėlė skundžiamas elgesys, ar tai sukūrė jam bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką;

34.6. leisti nukentėjusiam asmeniui pačiam įvertinti savo reakciją į skundžiamojo veiksmus bei vidinį nusiteikimą jo atžvilgiu;

34.7. paprašyti pateikti turimus įrodymus (pavyzdžiui raštelius, žinutes, nuotraukas, paveikslėlius), susijusius su skundžiamu elgesiu;

34.8. pasiūlyti nurodyti asmenis, kurie galėtų paliudyti ar pateikti kitą su tyrimo objektu susijusią informaciją;

35. Skundžiamojo apklausos ypatumai:

35.1. skundžiamąjį asmenį privalu supažindinti su pareiškimo, skundo turiniu bei kitomis svarbiomis skundžiamo elgesio aplinkybėmis;

35.2. skundžiamasis turėtų pateikti išsamų paaiškinimą dėl visų tyrimo aplinkybių, savo nuomonę dėl skundžiamo elgesio, taip pat kitą, jo manymu, tyrimui reikšmingą informaciją;

35.3. patariama patvirtinti ar paneigti skundžiamą elgesį, nurodyti jo motyvus, priežastis ir tikslus;

35.4. paprašyti pateikti turimus įrodymus (pavyzdžiui raštelius, žinutes, nuotraukas, paveikslėlius), susijusius su skundžiamu elgesiu;

35.5. pasiūlyti nurodyti liudytojus, kurie galėtų patvirtinti jo parodymus ir padėtų objektyviai ištirti jo pranešimą ar skundą;

36. Liudytojo apklausos ypatumai:

36.1. paaiškinti liudytojui kokių tikslų jis buvo iškvieistas į apklausą, nurodyti kieno prašymu jis kviečiamas liudyti;

36.2. informuoti apie tyrimo bei jo duomenų konfidencialumą;

36.3. supažindinti su aplinkybėmis, kurias jis galėtų paliudyti;

36.4. paprašyti nurodyti, kokie santykiai jį sieja su nukentėjusiu bei skundžiamuoju asmeniu;

36.5. paprašyti pateikti paaiškinimą dėl faktų, kuriuos jis matė ar girdėjo, taip pat informuoti apie kitas, jo manymu, reikšmingas aplinkybes, susijusias su tyrimu;

36.6. pasiūlyti nurodyti kitus asmenis, mačiusius ir girdėjusius apie liudijamus faktus;

36.7. pasiūlyti liudytojui kreiptis į Komisiją, jeigu jis prisimins ar sužinos naujas aplinkybes, susijusias su tyrimu;

36.8. patarti nedelsiant informuoti Direktorių arba Komisiją, jeigu jam buvo grasinta ar stengtasi paveikti kitokio pobūdžio priemonėmis.

IX SKYRIUS KOMISIJOS IŠVADOS

37. Atlikusi tyrimą, Komisija įvertina jo metu gautus duomenis ir parengia bei pateikia išvadą Direktoriui, kuris, remdamasis Komisijos išvada, priima sprendimą dėl drausminės atsakomybės ar kitų priemonių taikymo.

38. Jei Direktorius nusprendžia, kad Komisijos išvada kelia esminių abejonių dėl jos nešališkumo ar pagrįstumo, jis gali, priimdamas sprendimą, nesivadovauti Komisijos išvada. Tokiu atveju Direktorius turi pateikti išsamius motyvus, kodėl Komisijos išvada nesivadovaujama ir sudaryti kitą komisiją.

39. Nukentėjęs asmuo ir skundžiamasis yra supažindinami su Komisijos išvada ir Direktorius sprendimu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo. Nukentėjęs asmuo ir skundžiamasis turi teisę susipažinti su visa tyrimo medžiaga.

X SKYRIUS PREVENCIJOS PROCEDŪRA

40. Prevencijos procedūra taikoma tuomet, jeigu nukentėjęs darbuotojas pageidauja tik sudrausminti skundžiamąjį ir užkirsti kelią tokiems veiksams ateityje, tačiau nepageidauja, kad būtų pradėtas tyrimas arba nėra pakankamo pagrindo tyrimui pradėti.

41. Prevencijos procedūros tikslas – net ir nesant akivaizdžių priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymių, užtikrinti saugią ir pagarbią aplinką Kolegijoje.

42. Direktoriui, priėmus sprendimą pradėti prevencijos procedūrą, atsakingas asmuo pakartotinai supažindina skundžiamąjį asmenį su Taisyklėmis, atkreipdamas dėmesį į tuos punktus, dėl kurių nesilaikymo pradėta prevencijos procedūra.

43. Prevencijos procedūra vykdoma pokalbio forma, kurio metu atsakingas asmuo atskirai bendrauja su nukentėjusiu bendruomenės nariu bei skundžiamuoju, taip siekiama taikiai išspręsti kilusius nesutarimus.
